

Turkic Weekly

2016/44

Turkic Weekly 2016 15 (44) (31 Ekim - 5 Kasım)

Turkic Weekly, Türk dünyasında yer alan haftanın en önemli gelişmelerini değerlendirmektedir. **Turkic Weekly**, Türk dili konuşan ülkelerde cereyan eden güncel meseleler hakkında güvenilir bilgi ve objektif analiz sunmaktadır.

Turkic Weekly analitik bülteni **Uluslararası Türk Akademisi** tarafından hazırlanmıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYET BAYRAMINI KUTLADI

29 Ekim 2016 tarihinde Türkiye Cumhuriyet Bayramını kutladı. 29 Ekim 1923 tarihinde Türkiye Anayasasına yapılan değişiklikleri takiben büyük Osman Devleti dağılarak, yerine yeni Türkiye Cumhuriyeti kurulmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti'nin 93. Yıldönümü münasebetiyle Anıtkabir'de Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımı ile Başbakan Binali Yıldırım, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman, Türk Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar, yüksek mahkeme organları başkanları ve diğer yetkililerin eşliğinde resmi tören gerçekleşti.

Türkiye Başbakanı Binali Yıldırım Cumhuriyet Bayramı münasebetiyle yayınladığı kutlama mesajında yeni Anayasa'ya vurgu yaptı. Başbakan yeni Anayasa sayesinde Cumhuriyet temellerinin daha istikrarlı ve sağlam olacağına dikkat çekti.

Başbakan sunduğu mesajda Cumhuriyetin ilan edilmesi ile kalkınma ve modernizasyon alanında büyük gelişmelerin kaydedildiğini açıkladı. Binali Yıldırım “Çağdaş ve evrensel değerler çerçevesinde hazırlayacağımız bir anayasa, hem aziz milletimizi birbirine daha çok kenetleyecek, hem de cumhuriyetimizin temellerini çok daha sağlam, çok daha sarsılmaz kılacaktır”, diye konuştu.

B.Yıldırım hukukun üstünlüğü ilkesinden taviz vermeyen, siyasal sistem olarak başkanlığı benimseyen, demokratik ve özgürlükçü bir yeni anayasa ile yoluna devam edeceğini açıkladı.

Bayram münasebetiyle çeşitli şenlikler ve kültürel etkinlikler organize edilerek, muhteşem havai fişek gösterisi ile sona ermiştir.

BİŞKEK'TE ŞİÖ HÜKUMET BAŞKANLARI KONSEYİ TOPLANDI

2-3 Kasım 2016 tarihlerinde Bişkek'te gerçekleşen ŞİÖ Hükümet Başkanları Konseyi'nin 15. Toplantısı sonucunda önemli kararlar alınarak, bir bildiri kabul edildi.

Geniş çaplı toplantıya katılan tüm konuşmacılar ekonomik ve siyasi bağları güçlendirmenin dışında bölgenin son yıllardaki temel sorunları haline gelen terörizm ve radikal örgütlerle mücadele konusunda çabaları birleştirmenin önemine değindi. Kırgız Cumhuriyeti'nin Geçici Başbakanı Sooronbay Ceyenbekov'a göre Zirvede ortak bildirin kabul edilmesi ŞİÖ üye ülkelerin ticari-ekonomik işbirliğini genişletmek ve derinleştirmek amaçlı kolektif çabalar sarf etmeye hazır olduğunu göstermektedir.

Görüşme sonunda imzalanan belgeler arasında ŞİÖ üye ülkeler çokyönlü ticari-ekonomik işbirliği programını hayata geçirmeye ilişkin ŞİÖ Sekreteryası raporuna dair Karar, ŞİÖ'nün 2015 bütçesinin icrası sonuçlarına ilişkin finans raporu, 2017 yılı bütçesi, ŞİÖ üye ülkelerin dış denetçiler komisyonunun anılan örgütün daimi kurumlarının dış denetimi raporuna dair kararı bulunmaktadır. Ayrıca ŞİÖ yol geliştirme programı projesine dair karar alınmıştır.

Bişkek görüşmesine katılan ŞİÖ üye ülkeleri hükümet başkanları serbest ekonomik bölgeler, ulaştırma altyapısının gelişimi, lojistik merkezlerin inşaatı, gıda ve enerji güvenliğinin sağlanması meselelerini ele aldı. ŞİÖ hükümet başkanlarının bir sonraki olağan oturumu 2017 yılında Rusya Federasyonunda düzenlenecektir.

ÖZBEKİSTAN VE KIRGIZİSTAN SINIR SORUNLARINI ÇÖZMEKTE

Kırgızistan ve Özbekistan heyetleri devlet sınırları hattında ortak saha araştırması yaparak, 49 sınır bölgesine ilişkin mutabakata vardı. Anılan toplantılar 22-31 Ekim tarihlerinde Batken ve Oş şehirlerinde gerçekleşti.

Özbekistan Dışişleri Bakanlığı basın hizmetinin verdiği açıklamaya göre Özbekistan ve Kırgızistan'ın Hükümet heyetleri çalışma grupları çerçevesinde Kırgız-Özbek devlet sınırlarının belirlenmesi ve demarkasyonu meselelerine ilişkin çalışmalar yapıldı. Görüşmeler sonunda taraflar bir protokol imzaladılar.

Özbekistan Dışişleri Bakanlığına göre anılan görüşme 26 Ekim tarihinde Özbekistan ve Kırgızistan Devlet Başkanları arasında yapılan telefon görüşmesinde ele alınan meseleler çerçevesinde gerçekleşmiştir. Telefon görüşmesinde Devlet Başkanları iki ülkenin yetkili organlarının Özbek-Kırgız devlet sınırlarının belirlenmesi ve demarkasyonuna ilişkin ortak çalışmaları başarı ile tamamlamaya niyetli olduklarını tasdik etmişlerdi.

Daha önce bildirildiği gibi, Kırgızistan ve Özbekistan arasındaki sınırın 1054 ve 1378 kilometrelik bölümleri üzerine anlaşmaya varılmıştır. Sınır hattında 50'den fazla ihtilafli bölgeler bulunmaktadır. Sınır bölgelerindeki mevcut belirsizlikler iki ülke vatandaşları, hatta bazen sınır bekçileri arasında çatışmaların meydana gelmesine sıkça neden olmaktadır. Son dönemde iki ülke hükümetleri arasında yer alan yaklaşma ortak sınırların belirlenmesi ve demarkasyonu ile ilgili sorunların çözümünü hızlandırmıştır. Anılan çalışma grubunun bir sonraki toplantısı Özbekistan'da yapılması beklenmektedir.

ROGUN BARAJININ İNŞAATI BAŞLADI

29 Ekim 2016 tarihinde Vahş nehrine yakın bulunan Rogun şehrinde Tacikistan Devlet Başkanı Emomali Rahmon'un katılımı ile Rogun Barajının inşaat çalışmaları başladı. Tacikistan Devlet Başkanlığı basın hizmetine göre Rogun Barajı inşaat çalışmalarını başlama törenine Tacikistan Hükümeti temsilcileri, Tacikistan Parlamentosu üyeleri, kanaat önderleri ve gençler katıldı.

Rogun Barajı Vahş nehrinde ve Duşanbe'den 110 kilometre uzaklıkta bulunan dünyanın en büyük dokuzuncu kaskadıdır. Tasarıma göre baraj herbirinin kapasitesi 600 Megawatt'a eşit 6 agregadan ibarettir. Taş ve betondan oluşturulan ve yüksekliği 335 metre olan Baraj gövdesi dünyanın en yüksek barajıdır. Rogun Barajının üretim kapasitesi 3600 Megawatt (17 Milyar Kilowatt saatten fazla) olup, bölgedeki en büyük baraj sayılmaktadır. Hâlihazırda barajın inşaatında 15 bin kişi çalışmakla birlikte 2,1 bin teknik araç kullanılmaktadır.

Emomali Rahmon su akma tünelleri ile ilgili çalışmaları seyretmenin ardından Vahş nehri yatağının değişmesi sonucu anılan tünellerden suyun akıtılarak, tekrar Vahş nehrine aktığına tanıklık etti.

Grafiğe göre Rogun Barajının ilk etabı 2018 yılında, ikinci etabı ise Nisan 2019 tarihinde çalıştırılacaktır. Böylece, Aralık 2018 tarihinde Rogun Barajı elektrik enerjisi üretmeye başlayacaktır.

G.BERDIMUHAMEDOV'UN RUSYA ZİYARETİNİN SONUÇLARI

1 Kasım 2016 tarihinde Türkmenistan Devlet Başkanı Gurbanguly Berdimuhamedov Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in daveti üzerine Soçi şehrini ziyaret etti. Liderler ticari-ekonomik ilişkiler ve uluslararası gündem dâhil karşılıklı işbirliğinin temel konularını değerlendirdi.

Rusya liderine göre son ekonomik sorunlara rağmen ticaretin belirli alanlarında olumlu gelişmeler kaydedilmiştir. V.Putin'in açıklamasına istinaden iki ülke arasında ticaret alışverişi artarak, karşılıklı tedarik hacmi istenilen düzeyde gelişmektedir.

Vladimir Putin önümüzdeki yıl Rusya ve Türkmenistan arasında diplomatik ilişkilerin kurulmasının 25. Yıldönümünün kutlanacağını hatırlattı. Türkmen mevkidaşına hitap eden Putin "Çözülmeyen diğer sorunları Sizinle birlikte daha dar formatta yüz yüze görüşmeye dair anlaştık", diye konuştu. Berdimuhamedov ise Putin'e daveti için teşekkür ederek, Rusya ve Türkmenistan'ı yüzyıllara uzanan dostluk ilişkilerinin birleştirdiğini hatırlatarak, Türkmenistan'ın tarafsız devlet olarak kendi politikalarını BM Tüzüğüne binaen yürütmekte olduğunu açıkladı.

Ülke lideri Rusya'nın Türkmenistan'ın stratejik ortağı olduğunun altını çizdi. Türkmen lideri Berdimuhamedov Vladimir Putin'i önümüzdeki 26-27 Kasım tarihlerinde Türkmenistan'da BM himayesinde organize edilecek olan Küresel Ulaştırma Konferansı'na katılmaya davet etti. Berdimuhamedov'a göre Rusya ile birlikte ulaştırma koridorunun kuruluşu büyük potansiyele sahiptir.

BAKÜ'DE YESEVİ'NİN YILDÖNÜMÜNE İTHAFEN KONFERANS GERÇEKLEŞTİ

31 Ekim 2016 tarihinde Mirza Fatali Ahunzade adındaki Azərbaycan Milli Kütüphanesinde büyük Türk düşünürü Hoca Ahmet Yesevi'nin yıldönümü münasebetiye uluslararası ilmi konferans gerçekteşti.

Etkinlik Azərbaycan'ın Kültür ve Turizm Bakanlığı, TÜRKSOY, Türk Kültürü ve Mirası Fonu, Azərbaycan Milli Kütüphanesi'nin işbirliğinde organize edilmiştir. Anılan konferansa Türkiye, Kazakistan, Makodonya'dan bilim adamları ve kanaat önderleri katıldı.

Uluslararası toplantının açılış konuşmasını yapan Azərbaycan Milli Kütüphanesi Müdürü Kerim Tairov 2016 yılının UNESCO tarafından "Hoca Ahmet Yesevi Yılı" olarak ilan edildiğinin altını çizdi. Konferansta Türk dünyasında Ahmet Yesevi'nin eserlerinin incelenmesi, araştırılması ve yayınlanması ile ilgili konular değerlendirilerek, diğer meselelere ilişkin görüş teatisinde bulunuldu.

Azerbaycan Milli Kütüphanesinde sona eren konferans katılımcılarına Ahmet Yesevi Üniversitesi tarafından yayınlanan kitaplar hediye edildi. Sonra etkinlik katılımcıları "Hoca Ahmet Yesevi Türk dünyasının önde gelen edebiyatçısı" konulu kitap sergisine iştirak etti.

Konferansın ikinci kısmında konu üzerinde çalışan Azerbaycan ve diğer ülkeleri temsil eden bilim adamları bildiriler sundular.

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye Devlet Başkanları tarafından 2010 yılında kurulan Türk Akademisi Uluslararası Teşkilatı, Türk dünyasının dillerini, kültürünü ve kadim çağlardan günümüze kadarki tarihini titizlikle ve kapsamlı bir şekilde inceleyen ve benzer konulardaki bilimsel araştırmaların koordinasyonunu üstlenen uluslararası örgüttür. Uluslararası Türk Akademisi, Türk dünyasının araştırma ve eğitim merkezleri arasındaki bilimsel işbirliğini teşvik etmektedir.

www.twesco.org | 57-49-86

57 Tauelsizdik caddesi, Barış ve Uyum Sarayı
Astana, 010000 | Kazakistan

 @intturkicadem

 <https://www.facebook.com/International-Turkic-Academy-832484896847678/>